گزارش خبر
NEWSREPORT
کد خبر: ۴۵۱۸۹۰
دوشنبه ۳ خرداد ۱۴۰۰ ۸:۴۳

بی اطلاعی و تعجب ظریف از متن برجام!

دبیر کمیته هسته‌ای مجلس معتقد است که در برجام تعهد دادند برای خاطرجمعی اسرائیل ما تا ابد بازفرآوری نخواهیم کرد و حتی در برجام تعهد دادند تا ابد دانش و تحقیق و توسعه بازفرآوری را هم نمی‌خواهیم! چرا باید این خسارت‌ها را تحمل کنیم و این تعهدات را بدهیم؟

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، «ایران با امضای پروتکل الحاقی امتیاز انحصاری برجسته‌ای به غرب داد، چه آسیب‌هایی دارد؟ اولاً افشای وسیع جزئیات اطلاعات محرمانه. یکی از اعتراضات ما این است که این اطلاعات چرا باید بیرون برود؟ دوم دسترسی نامحدود به هر مکان از جمله بازدید از کارخانه آزمایشی و غنی‌سازی سوخت نطنز. در حالی که ماموران آژانس جاسوس هستند، آقای روحانی در کتاب صفحه ۲۱۱ خود می‌گوید، آژانس مکان‌هایی که برای بازدید از ما خواسته بودند سرویس‌های غرب برای آنها معین کرده بودند... سرویس غرب یعنی سازمان سیا، ام‌آی‌سیکس. بازدید از مراکز نظامی ایران، پارچین، سایت شهید کلاهدوز، سایت لویزان و شیان، مرکز شهید کاظمی، سایت مالک‌اشتر، مرکز نوین، مراکز مختلف صنایع دفاع. آژانس در بند ۴۳ گزارش ژوئن ۲۰۰۴، خرداد ۸۳ می‌گوید: ایران با آژانس در فراهم کردن دسترسی به مکان‌های مورد تقاضای آژانس شامل کارگاه‌های واقع در سایت‌های نظامی همکاری کرده است...»؛ اینها را دبیر کمیته هسته‌ای مجلس از البرداعی در کتاب «عصر فریب» نقل می‌کند.
او معتقد است «مشکلات کشور به دلیل تحریم‌ها نیست» و خطاب به ظریف و روحانی می‌گوید شما یکبار ذکر کنید که برای مذاکره رفتید و به نفع مردم ایران بوده است؟ نمایندگان مجلس مصوب کردند کل تحریم‌هایی که آمریکا ایجاد کرده را باید برداشته شود، آمریکا گفته تحریم‌ها را برنمی‌دارم، آقای ظریف و آقای روحانی هم طرح گام به گام را آوردند یعنی لازم نیست تحریم‌ها برداشته شود!
نبویان در عین حال بر این باور است که برجام ما را به سمت جنگ برد چون عوامل بازدارنده و راکتور را از ما گرفت.
بخش زیر مشروح گفت‌وگوی حجت‌الاسلام سیدمحمود نبویان نماینده مردم تهران و عضو کمیته هسته‌ای مجلس شورای اسلامی است که از نگاهتان می‌گذرد:
فارس: بسیاری معتقدند دولت مشکلات کشور را به مسائل خارجی گره زده و مسبب این شرایط اقتصادی را تحریم‌ها می‌دانند، آیا شما با این نظریه موافقید؟
نبویان: اولاً مشکلات کشور به دلیل تحریم‌ها نیست، ثانیاً اگر می‌خواهید مذاکره کنید الان واردات ۱۵ کشور همسایه ایران هزار میلیارد دلار است، ایران کجای این هزار میلیارد دلار است؟ چرا صادر نمی‌کنید؟ قطر مورد تحریم عربستان و کشورهای دیگر قرار گرفت به سمت ایران دست دراز کرد چرا ترکیه بازار قطر را پر کرد؟ روسیه چقدر دست نیاز به سمت ایران دراز کرده که شما محصولات کشاورزی را به ما بفروشید، از آن طرف محصولات کشاورزان دارد نابود می‌شود، این همه ظرفیت داریم، بروید مذاکره کنید و این مشکلات را حل کنید. چین هم به زور مذاکره کردید و الان هم این کار انجام شده قبول ندارید، استاندار سوریه گریه می‌کرد که چرا نمی‌آیید به دست بگیرید؟
*مذاکره با آمریکا و انگلیس فقط به مذاق دو تابعیتی‌ها خوش می‌آید
ترکیه محل ترانزیت داعش بود، پول می‌گرفت، داعش منطقه نفت‌خیز سوریه را گرفته بود و نفت را ۶، ۷ دلار می‌داد و ترکیه می‌گرفت و ۵۰، ۶۰ دلار می‌فروخت، الان ما آنجا شهید دادیم و الان دنبال ما هستند و می‌گویند بیایید اینجا را به دست بگیرید ولی آقای ظریف و دیگران نمی‌روند قرارداد ببندند، مسئولین ایرانی آنجا می‌گفت شما در ایران چه می‌کنید، چرا این کار را انجام نمی‌دهید؟! شما فقط ساختمان‌سازی سوریه را بگیرید چقدر اشتغال ایجاد می‌شود؟ ما چقدر فارغ‌التحصیل رشته عمران بیکار در کشور داریم؟ چقدر کارخانه‌های سیمان ما دارد تعطیل می‌شود؟! فقط صادرات ما به افغانستان دو برابر صادرات ما به ۲۸ کشور اتحادیه اروپا است، دلار با دلار فرق دارد؟ ما بیش از ۱۲۰ کشور غیرمتحد در دنیا داریم، چرا با آنها مذاکره نمی‌شود و ارتباط برقرار نمی‌شود؟ می‌گویند مذاکره فقط با آمریکا، انگلیس، آلمان و فرانسه! چون بچه‌هایشان آنجا است، دوتابعیتی هستند و بعد از دوره هم به آنجا برمی‌گردند باید به فکر بچه‌هایشان هم باشند، حالا مردم در سختی هستند مهم نیست، پول‌های بعضی‌ها هم آنجا است!
فارس: تیم مذاکره کننده همواره بر این اذعان داشتند که مذاکرات به نفع مردم ایران است...
نبویان: آقای ظریف! آقای روحانی! شما یکبار ذکر کنید که برای مذاکره رفتید و به نفع مردم ایران بوده است؟ نمایندگان مجلس مصوب کردند کل تحریم‌هایی که آمریکا ایجاد کرده را باید برداشته شود، آمریکا گفته تحریم‌ها برنمی‌دارم، آقای ظریف و آقای روحانی هم طرح گام به گام را آوردند یعنی لازم نیست تحریم‌ها برداشته شود! گام به گام یعنی یک تحریم الان برداشته شود، یکی دو هفته بعد، یکی ۶ ماه بعد، چرا شما اصرار دارید تحریم‌ها برداشته نشود؟ آخرین خبری که گرفتم یک توافق آوردند که در توافق باز گفتند تحریم‌ها برداشته نمی‌شود، آقایان دارند قبول می‌کنند، گفتند ۱۶۰۰ تا است، ما ۱۴۰۰ تا برمی‌داریم و دولت آقای روحانی دارد قبول می‌کند، این دولت اصرار دارد که تحریم‌ها برداشته نشود! پاسخ بدهید چرا این کار را می‌کنید؟ لیست تحریم‌های آمریکا مشخص است، چرا مذاکره می‌کنید؟ مگر آمریکا از برجام خارج شد با ما یا با کشورهای دیگر مذاکره کرد؟ نه خارج شد، ۱۵ بار آژانس تایید کرد که ایران تعهداتش را انجام داده است اما آمریکا از زمان اوباما مرتب ایران را تحریم کرده است، مگر برداشتن این تحریم‌ها نیاز به مذاکره و توافق دارد؟
* آقایان بگویند حق ماموریت‌های ظریف و عراقچی درجریان مذاکرات چقدر بود؟
همه چیز روشن است آنها تحریم‌ها را بردارند ما هم به برجام برگردیم، چه نیازی به مذاکره بود؟ آنها چرا دنبال مذاکره هستند؟ اگر برای ملت ایران نانی نداشت باشد برای مذاکره‌کنندگان حداقل حق ماموریت دارد، حقوق سفرای ما در خارج از کشور چقدر است؟ حق ماموریت‌های آقای ظریف و آقای عراقچی که برای مذاکرات رفتند چقدر بود؟ من سریعاً به آقای عراقچی گفتم واضح است خودش نامه زده است ۱۶۰۰ تحریم، نامه بزنید ۱۶۰۰ تحریم را بردارد، برای چه می‌خواهید مذاکره کنید؟ الان باید منتظر یک خسارت بالاتری که تا الان داشتیم، باشیم، آقایان در این مذاکرات نیاز انتخاباتی دارند و فقط همین است.
فارس: توضیحات بیشتری می‌فرمایید که چگونه پرونده هسته‌ای ما از روحانی به علی لاریجانی رسید؟
نبویان: اولین باری که آقای ظریف و آقای روحانی وارد مذاکرات شده و در حقیقت اولین مذاکرات هسته‌ای ایران با آقای روحانی آغاز شد سال ۸۲ بود، پرونده هسته‌ای دست شورای عالی امنیت ملی بود، آقای روحانی به عنوان دبیر شورای امنیت ملی وارد مذاکرات هسته‌ای شد، مذاکره‌کنندگان آقای

ظریف، آقای تخت‌روانچی بود، گاهی آقای جهانگیری در بخش صنعت شرکت می‌کند، آقای البرزی بود، آقای موسویان که معروف بود جاسوس بود و الان فرار کرده است و سیروس ناصری بود. اینها دو سال مذاکره کردند، آقای روحانی از مهر سال ۸۲ مسئول پرونده هسته‌ای ایران شد، در این مذاکرات تا مرداد ۸۴ یعنی آقای روحانی ۲۲ ماه مسئول پرونده هسته‌ای ایران بود، از مرداد ۸۴ آقای علی لاریجانی تا سال ۸۶ مسئول پرونده هسته‌ای ایران شد، از سال ۸۶ تا ۹۲ آقای دکتر جلیلی بود، از سال ۹۲ تا ۱۴۰۰ دست آقای روحانی و آقای ظریف است. آقای روحانی تمام فعالیت‌ها و خاطراتش را از سال ۸۲ تا ۸۴ را در کتابش آورده است ـ من اصلاً داوری نمی‌کنم ـ آقای روحانی ۲۴ مرداد ۸۴ پرونده را به آقای علی لاریجانی تحویل داد، ۱۴ روز قبل یعنی ۸۴/۵/۱۰، صفحه ۵۸۰ کتاب خودش، برای از سرگیری یوسی‌اف اصفهان به آقای البرادعی نامه می‌دهد، می‌گوید ما چه کردیم و شما چه کردید؟ «... دکتر محمد البرداعی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، پس از تعارفات معموله، از اوایل دهه ۸۰ میلادی برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای و حق غیرقابل انکار نسبت به فناوری هسته‌ای، هدف گسترده‌ترین و شدیدترین نقض‌ها، مداخلات و تبلیغات نادرست قرار گرفته است.... در اکتبر ۲۰۰۳ ـ یعنی مهر ۸۲ که روحانی مسئول پرونده هسته‌ای ایران شد به اتفاق آقای ظریف ـ ایران با دولت‌های فرانسه، آلمان و انگلستان وارد توافقنامه‌ای شد با این انتظار صریح که فصل جدیدی را مبتنی بر شفافیت، همکاری و دسترسی به فناوری‌های هسته‌ای و دیگر فناوری‌های پیشرفته باز کند. ایران با برخی از اقدامات مهم در زمینه شفافیت و اعتمادسازی توافق کرد و به فوریت و به طور کامل آنها را اجرا کرد....۱. امضا و آغاز اجرای فوری و کامل پروتکل الحاقی...».

فارس: اینکه گفته می‌شد نظارت بر مراکز هسته‌ای ایران به ۵ نوع رسید دقیقا منظور چیست؟

نبویان: ببینید نظارت‌ها حداقل دو نوع است و متاسفانه نسبت به ایران در برجام ۵ نوع شده است، یکی پادمان است، پادمان از واژه پایش است می‌گوید هر کشوری که عضو ان‌پی‌تی است که بعضی از کشورهای غیرعضو هم آن را انجام می‌دهند، کشورهای عضو ان‌پی‌تی حتماً است، قراردادی با آژانس می‌بندند که نسبت به مواد و فعالیت‌های اعلام شده که آژانس مامورش را بفرستد تا بیاید نظارت بکند، مثلاً ما نطنز داریم، به آژانس اعلام کنیم که ما در سایت نطنز هزار تا سانتریفیوژ داریم، یک تن غنی‌ُسازی ۳/۵ تا ۵ درصد کردیم، آژانس مامورش را می‌فرستد ببیند ما راست گفتیم یا نه؟ نظارت‌ها خیلی محدود است و گاهی سالانه یک تا ۴ ماه است، اما آژانس بهانه جدید پیدا کرده که ممکن است کشورهای هسته‌ای کارهایی انجام بدهند که اعلام نکنند که مواد و فعالیت‌های اعلام‌نشده می‌شود، شاه کلید آن کارهای نظامی می‌شود، کسی می‌خواهد بمب تولید کند اعلام نمی‌کند و چیزهای دیگر هم است. آژانس برای اینکه این بخش هم تحت نظارت قرار بدهد آمده پروتکل الحاقی را پدید آورده است، پروتکل الحاقی برای نظارت بر مواد و فعالیت‌های اعلام‌نشده به وجود آمده است، در ایران اعلام‌نشده کجا است؟ در متن پروتکل آمده است هر نقطه، هر مکان، مثلاً همین جایی که من نشستم اگر زیرزمینی داشته باشد، شما که پروتکل را پذیرفتید اگر آژانس اعلام کند، می‌گوید با منابع باز هم می‌شود یعنی منافقین هم بگوید کافی است، اگر آژانس اعلام کند شما در این زیرزمین هم فعالیت‌های هسته‌ای انجام می‌دهید و اعلام نکردید، باید در اختیار آژانس قرار بدهید، اگر زیرزمین حرم معصومه(ص) را گفتند باید در اختیار آنها قرار بدهید، زیرزمین حرم امام رضا(ع)، بیوت مراجع، اماکن نظامی، دانشگاه‌ها، زیرزمین مجلس.

* روحانی و ظریف اولین کسانی بودند که پروتکل های الحاقی را پذیرفتند

آقای روحانی در این کتاب صریحاً می‌گوید، ایران تا قبل از سال ۸۲ پروتکل الحاقی را نپذیرفت، اولین کسی هم که پذیرفت آقای روحانی و آقای ظریف و آقای صالحی هستند، می‌گوید وقتی که پذیرفتیم نگرانی در کشور ایران این بود که مبادا بیایند ریاست‌جمهوری و مجلس ما را هم بگردند، کما اینکه در عراق ریاست‌جمهوری صدام را گشتند، مصداق بزرگ آن اماکن نظامی است، در برجام که ما این را پذیرفتیم آمدند پارچین را دیدند، دانشگاه شهید بهشتی و جاهای دیگر را رفتند دیدند، هیچ محدودیتی ندارد. اولین کسی هم که به دستور آقای روحانی و آقای ظریف امضاء کرده است آقای صالحی رئیس سازمان انرژی اتمی بود، آقای روحانی مهرماه آمد، دو ماه بعد نگذاشتند ایران نفس بکشد، پروتکل را امضا کردند.

آقای روحانی در این کتاب می‌گوید من وقتی امضاء کردم دیدم آژانس می‌گوید ما می‌خواهیم اماکن نظامی شما را ببینیم، من گفتم نه! اماکن نظامی ناموس ما است و اجازه نمی‌دهیم. ۳۰، ۴۰ صفحه کتاب نوشته است، ما به آژانس گفتیم سالی یکبار کند، جلوتر نوشته می‌گوید گفتیم سالی ۴ بار اشکالی ندارد به طوری که در گزارش ایران به آژانس آمده است، ۲۶ بار اماکن نظامی را با اجازه آقای ظریف و آقای روحانی را دیدند، جالب است گفتند تمام شخصیت‌ها را هم در اختیار ما قرار بدهید، آقای روحانی در کتابش می‌گوید ما متخصصین را در اختیار قرار دادیم، ما سوال می‌کنیم آیا شهید فخری‌زاده را در اختیار قرار داده بودند؟ شهید شهریاری؟ شخصیت دیگر چطور؟ آقای روحانی در این کتاب صفحه ۱۰۰۶ می‌گوید مصاحبه‌ها انجام شده است. آقای روحانی در این کتاب از سال ۸۲ تا ۸۴ به آقای البرداعی می‌گوید ما چه کردیم، ۱. امضا و آغاز اجرای فوری و کامل پروتکل الحاقی، ۲. گشودن درها به سوی یکی از مداخله‌آمیزترین و گسترده‌ترین بازرسی‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، هر وقت آقای روحانی و آقای ظریف می‌آیند همین است گسترده‌ترین بازرسی‌های جهان در ایران انجام می‌شود، در مورد برجام هم آقای ظریف گفته نزدیک ۹۰ درصد بازرسی‌های آژانس در کل دنیا در ایران انجام شده است! چرا؟! فراهم آوردن مجموعه‌ای از جزئیات فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای‌اش... در یک گزارش آقای روحانی می‌گوید ۱۰۳۰ صفحه گزارش دادیم، جزئیات هسته‌ای را دادیم. آقای روحانی ۲۲ ماه بود، شروع و تداوم تعلیق داوطلبانهٔ حق قانونی خود برای غنی‌سازی اورانیوم به عنوان اقدامی اعتمادساز ظرف ۲۰ ماه گذشته! ۲۲ ماه بودید، ۲۰ ما تعلیق کردید، همه چیز را تعلیق کردید؟! یعنی کل دوره‌ای که آمدند تعطیل کردند.

*آقای روحانی! این همه باج و امتیاز دادید چه به دست آوردید؟

این همه باج و امتیاز دادید چه به دست آوردید؟ متاسفانه در مقابل اگر نگوییم هیچ، ایران مابه‌ازای بسیار اندکی دریافت کرد و بارها اقدامات اعتمادساز خود را افزایش داد و تنها در عوض آن با قول‌های انجام‌نشده و درخواست‌های بیشتر روبرو شد...، سال ۸۲ تا ۸۴ سر آقایان را کلاه گذاشتند، این جمله آقای روحانی است «و تنها در عوض آن با قول‌های انجام‌نشده و درخواست‌های بیشتر روبرو شد...» در برجام چه شد؟ انجام دادند؟ الان دوباره دارند توافق می‌کنند، چند بار باید آقای ظریف و روحانی فریب بخورند؟ چند بار باید به آنها اعتماد کنند و آنها انجام ندهند؟ جالب است بعد از اینکه نامه را داد، اتحادیه اروپا می‌آید یک نامه‌ای می‌دهد و پیشنهاداتی می‌دهد، پیشنهاد آنقدر وقیح و وقاحت‌بار است که مرده‌شور هم باید به حالش گریه کند! به غیرت آقای روحانی هم برخورد، اولاً گفتند کل هسته‌ای را باید نابود کنید، پس متخصصین را چه کنیم؟ گفتند ما برای متخصصین شما جای دیگری شغل پیدا می‌کنیم، دیگر به آقای روحانی آنقدر برخورد که جواب آن نامه را داد و فقط در برجام نیست که همه چیز را دادیم و چیزی نگرفتیم. در صفحه ۵۹۸ جواب آقای روحانی به پیشنهادات اروپا «در مجموع پیشنهاد مذکور در زمینه تقاضا از ایران بسیار طولانی اما در مورد پیشنهادهای ارائه‌شده به ایران به طور مضحکی کوتاه و نارسا می‌باشد، فقدان هرگونه تلاش برای ایجاد ظاهری متوازن، این پیشنهاد را به دستور استعماری کاپیتولاسیون شبیه می‌سازد، پیشنهاد یادشده توهین به تمام ملت ایران است که سه کشور اروپایی باید به خاطر آن از ملت ایران پوزش بطلبند...» پس الان چرا دوباره رفتید مذاکره کردید؟! چرا اینقدر به ملت ایران خسارت وارد می‌کنید؟

* در سال‌های ۸۲ تا ۸۴، ایران چرخهٔ کامل سوخت نداشته است

فارس: اینکه گفته می‌شود در برهه‌ای ایران چرخه سوخت نداشت صحت دارد؟

نبویان: بله؛ من یک مقایسه‌ای انجام دادم در دورهٔ ۸۲ تا ۸۴، ایران چرخهٔ کامل سوخت نداشته است، دوره آقای جلیلی به دست آورده است، در دوره

۸۲ تا ۸۴ همه چیز تعلیق بود، ایران دارای غنی‌سازی صنعتی نبوده، سال ۸۶ به دست آوردیم، ما غنی‌سازی آزمایشگاهی ۱/۲ درصد داشتیم، در سال ۸۶ و ۸۸ به ۲۰ درصد رسیدیم و توان ۶۰ درصد داشتیم. نطنز دو سالن دارد، کل آن تعطیل بود به دستور آقای روحانی و ظریف تعلیق بود، فروردین ۸۵ فک پلمپ کردیم، اصلاً غنی‌ُسازی نبود، در نطنز یک زنجیره نداشتیم! در نطنز زنجیره معمولاً ۱۶۴ تایی است، در فردو ۱۷۴تایی است، ۱۷۰ سانتریفیوژ نداشتیم اما فقط در یک بخش در یک سالن، ۹۰ زنجیره و آبشار را در دوره آقای جلیلی نصب کردیم. چون قبل از آن همه چیز بسته و پیشرفت ممنوع بود، غنی‌سازی در نطنز کلاً بسته بود و در دوره دکتر جلیلی ۳.۵ تا ۵ درصد برای برق و ۲۰ درصد برای بیماران تولید می‌کردیم. سانتریفیوژ نسل ۱ و نسل ۲ داشتیم، اما در دوره دکتر جلیلی نسل ۸ را ساختیم. فردو سال ۸۸ راه افتاد، سال ۸۴ که آقای روحانی رفت، تمام پیشرفت‌هایی که ما در صنعت هسته‌ای داریم همه از زمانی است که آقای روحانی و ظریف کنار رفتند است. تعداد سانتریفیوژها برای نگه داشتن ۲۰ عدد سانتریفیوژ آقای روحانی و ظریف نامه زدند و التماس کردند که اجازه بدهید اینها را نگه داریم و دانشمندان کار تحقیق و توسعه داشته باشد! برای نگهداری ۱۰ دستگاه روتور نامه زدند و التماس کردند چون دیپلماسی آنها التماسی است، اجازه ندادند اما در دوره دکتر جلیلی بالای ۲۰ هزار سانتریفیوژ تولید کردیم، روتور در اختیار خودمان بود همه چیز تولید می‌کردیم، در دورهٔ آقای روحانی تولید سانتریفیوژ ممنوع بود، نصب سانتریفیوژ، هرگونه آزمایش در مرکز هسته‌ای نطنز ممنوع بود، در فردو ۲۷۰۰ تا نصب کرده بود، خوراک‌دهی ممنوع بود، اینجا داشتیم ۹۱۶۵ سانتریفیوژ نسل اول یعنی ۵۴ آبشار را در دورهٔ دکتر جلیلی خوراک‌دهی می‌کردیم. چقدر ما مواد غنی‌شده داشتیم اما در دوره آقای روحانی یک گرم هم نداشتیم. ما برای راکتور هزار مگاواتی بوشهر سالانه ۳۰ تن نیاز داریم، نزدیک ۱۱ تن ۳.۵ تا ۵ درصد تولید کردیم، برای بیماران ۴۴۷.۸ کیلو ـ این آمارها برای آژانس است و کتاب آقای روحانی ـ فقط ۲۰ درصد تولید کردیم. الان بشریت به سمت تولید برق هسته‌ای رفته است چون آب کم است اما اینجا صرفه بیشتر است، آمریکا صد و خرده‌ای راکتور تولید برق هسته‌ای دارد، قبل از انقلاب موسسه استنفورد آمریکا برای شاه تحقیق کرده که اگر ایران ۳۵ میلیونی بخواهد توسعه پیدا کند، چقدر فقط برق می‌خواهد؟ ما بعد از انقلاب تا به حال یک هزارمگاواتی داریم، چه کسی جلوی این کار را گرفته است؟ مشخص است وقتی شما همه چیز را تعلیق می‌کنید، مشخص است که آقای ظریف و آقای روحانی باید پاسخگوی اصلی باشد.

* در برجام، جلوی فعالیت راکتور آی‌آر۴۰ را گرفتند

نیروگاه هزارواتی بوشهر می‌خواهد راه بیفتد ۹۰ تن، ۳.۵ تا ۵ درصد نیاز دارد اما سالانه ۳۰ تن نیاز دارد و ۳۰ تن پسماند می‌گیرید، آقای دکتر صالحی می‌گفت ما ۳۰ تن را نمی‌توانیم تولید کنیم سالانه داریم ۶۰ میلیون دلار از روسیه می‌خریم، پس اگر سالانه تولید کنید ۶۰ میلیون دلار فقط یک قلم به یک کشور می‌فروشید، چقدر اشتغال ایجاد می‌شود؟ چقدر ارزآوری دارد؟ فواید هسته‌ای را می‌گویم، در دوره دکتر جلیلی ۱۱ تن تولید شده است، ما الان برای تولید رادیوداروها برای حدود ۱ میلیون بیمار سرطانی که راکتور تحقیقاتی تهران تولید می‌کند، سوخت آن ۲۰ درصد است، در دوره دکتر جلیلی ۴۴۷.۸ کیلو تولید کردیم. راکتور آب‌سنگین که عملیات اجرایی آن سال ۸۳ آغاز شد، را رها کردند و تعلیق شده بود، بند ۳۷ گزارش آبان ۹۲ می‌گوید، می‌گوید آن سال‌ها جلوی آن گرفته شد دوباره سال ۸۵ آن را راه انداختیم، اصلاً راکتور آب سنگین اراک را برای چه می‌خواستیم؟ این راکتور تحقیقاتی تهران که دارو تولید می‌کند عمر مفیدش ۵۰ سال است، از سال ۴۶ بود، طبیعتاً نیاز داشتیم، نظام رفته راکتور آی‌آر۴۰ را برای بیماران تولید کرده است و در برجام چه بلایی سر آن آوردند. با تعلیق جلوی آن را گرفتند و دوباره سال ۸۵ به این طرف دولت جدید آن را راه انداخت و دوباره سال ۹۲ که دولت روحانی آمد جلوی آن را گرفتند. مجتمع آب سنگین اراک همینطور و آنجا داشت کار می‌کرد، کارخانه یوسی‌اف اصفهان، چیزهایی که ما راه انداختیم. ایران غیر از نطنز هیچ تاسیس هسته‌ای نداشت درحالی که در دوره آقای جلیلی ایران، نطنز، فردو و تازه نامه دادیم ۱۰ سایت دیگر، چون ما برای تولید برق نیاز داریم و اگر بخواهیم برای ۲۰ هزار مگاوات سوخت تولید کند باید ۲۰ تا مانند بوشهر داشته باشیم، اینها سوخت می‌خواهد و وقتی خودمان می‌توانیم سوخت تولید کنیم نباید بخریم. نامه دادیم که ۱۰ سایت جدید را می‌خواهیم بسازیم و ۵ مکان هم مکان‌یابی شده بود اما در دوره آقای روحانی کلاً بسته بود و ایران هیچ نیروگاه تولید برق نداشت، اما در دوره دکتر جلیلی نیروگاه درست شد، اماکن هسته‌ای بسیار محدود بود اما در این دوره ۱۷ مرکز داشتیم، اکتشاف اورانیوم و چیزهای دیگر.

*با مذاکرات جدید قرار است دوباره به برجام بازگردند

فارس: بسیاری از کارشناسان و صاحبنظران معتقدند ایران دچار تعلیق هسته ای شد و حتی بر این باورند با مذاکرات پیشین، صنعت هسته‌ای کشور به طور موقت تعطیل شد..

نبویان: بله خیلی گسترده تعلیق شد، از ما خواستند تعلیق شروع شود، ۲۹ خرداد ۸۲ آقای روحانی، مذاکراتی با سه وزیرخارجه دارد که آنها خواستار توقف کامل می‌شوند بعد می‌گویند تعلیق و آقای روحانی کامل می‌پذیرد، شروع تعلیق ۸۲/۷/۱۷، آقای خاتمی به عنوان رئیس‌جمهور اعلام می‌کند ما تعلیق را می‌پذیریم اصلاً اصلاح‌طلبان یعنی این، تعلیق هسته‌ای! همه چیز باید تعطیل شود، در ۸۲/۷/۲۹ آقای روحانی با سه وزیر خارجه انگلستان، آلمان، فرانسه در بیانیهٔ رسمی اعلام می‌شود که ما تعلیق را می‌پذیریم، تعطیل می‌کنیم اشکال ندارد عملاً تعلیق در همه موارد پذیرفته می‌شود، این تعلیق دامنه‌ای دارد ابتدا آقای روحانی در کتابش می‌گوید تعلیق قرار بود چند ماه باشد، صفحه ۱۹۱ کتاب، جلوتر می‌گوید ما گفتیم ۶ ماه باشد، جلوتر می‌گوید گفتیم بیشتر از ۱ سال نباید باشد، جلوتر می‌گوید ۲۰ ماه طول کشیده است، جلوتر می‌گوید ما بعد از ۲۰ ماه هم آماده‌ایم ادامه می‌دهیم حیف که فقط من و ظریف نیستیم! اگر باشیم همینطور ادامه می‌دهیم. الان دوباره قرار است به برجام برگردند یعنی تعطیلی کل هسته‌ای.

با عقب‌نشینی‌های گسترده آنها جلوتر آمدند، روحانی می‌گوید در ابتدا به ما گفتند فقط گازدهی تعطیل اما در مذاکرات گفتند هر فعالیت مرتبط با هسته‌ای باید تعلیق شود، آقای روحانی می‌گوید هر فعالیت مرتبط مثلاً من در نطنز می‌خواهم بچه‌ها را تشویق کنم، این مرتبط است باید جلوی آن گرفته شود، گفت به البرداعی گفتم البرداعی گفت فقط گازدهی، دعوا می‌شود و ناراحتی یعنی کشمکش می‌شود. نیم ساعت فرصت تنفس دادند بعد از نیم ساعت آقای روحانی می‌گویند هر چه شما گفتید را می‌پذیریم! این مشکل ما است که هر چه غرب می‌گوید باید پذیرفت و چیزی هم دست ما را نمی‌گیرد! هدف تعلیق و بی‌فایده بودن تعلیقی که کردیم، آقای روحانی به صراحت می‌گوید،.. متاسفانه در مقابل اگر نگویم هیچ، ایران مابه‌ازای بسیار اندکی دریافت کرده است و آنها جلوتر آمدند....» سال ۸۳ دوره اصلاح‌طلبان و آقای خاتمی، آقای روحانی می‌گوید ما در نیمه دوم سال ۸۳ برای تحریم‌های گوناگون و حتی جنگ نظامی آماده بودیم...» اینهایی که می‌گویند سایه جنگ را برداشتیم، وقتی شما در مقابل دشمن عقب‌نشینی می‌کنید دشمن هر بلایی بخواهد سر شما می‌آورد، جملات آقای روحانی در صفحه ۵۷۷ کتاب. می‌گوید تعلیق را من شکستم. علت ارجاع پرونده هسته‌ای ما چه بود؟ شورای حکام ۸۲/۳/۲۹ از ما می‌خواهد پروتکل الحاقی را بپذیریم، تا قبل از آقای روحانی کسی نپذیرفت، ۸۲/۷/۲۴ آقای البرداعی با آقای روحانی دیدار دارد و می‌گوید باید پروتکل را بپذیرید، ۴ روز پس از ملاقات با البرداعی آقای خاتمی به عنوان رئیس‌جمهور ۸۲/۸/۲۷ اعلام می‌کند، پروتکل را می‌پذیریم. یک روز بعد آقای روحانی هم اعلام می‌کند در مذاکره با سه وزیرخارجه ۸۸/۷/۲۹ پروتکل الحاقی را می‌پذیریم. امضای پروتکل الحاقی در ۸۲/۹/۲۸ است، دو ماه بعد آقای روحانی دستور می‌دهند و دکتر صالحی امضاء می‌کنند.

* افشای وسیع جزئیات اطلاعات محرمانه از دستاوردهای دولت است

البرداعی در کتاب «عصر فریب»، «دیپلماسی اتمی در دوران خیانت» می‌گوید ایران با امضای پروتکل الحاقی امتیاز انحصاری برجسته‌ای به غرب داد، چه آسیب‌هایی دارد؟ اولاً افشای وسیع جزئیات اطلاعات محرمانه، یکی از اعتراضات ما این است که این اطلاعات چرا باید بیرون برود؟ دوم دسترسی

نامحدود به هر مکان از جمله بازدید از کارخانه آزمایشی و غنی‌سازی سوخت نطنز، ماموران آژانس جاسوس هستند، آقای روحانی در همین کتاب صفحه ۲۱۱ می‌گوید، آژانس مکان‌هایی که برای بازدید از ما خواسته بودند سرویس‌های غرب برای آنها معین کرده بودند... سرویس غرب یعنی سازمان سیا، ام‌آی‌سیکس. بازدید از مراکز نظامی ایران، پارچین، سایت شهید کلاهدوز، سایت لویزان و شیان، مرکز شهید کاظمی، سایت مالک‌اشتر، مرکز نوین، مراکز مختلف صنایع دفاع، در بند ۴۳ گزارش ژوئن ۲۰۰۴، خرداد ۸۳، آژانس می‌گوید: ایران به آژانس در فراهم کردن دسترسی به مکان‌های مورد تقاضای آژانس شامل کارگاه‌های واقع در سایت‌های نظامی همکاری کرده است... آقای روحانی ما سالی یکی چند مورد را قبول داشتیم آنها می‌خواستند سالی ۹ بار ببینند، نامه‌ای که در ۳۰ بهمن علی‌اصغر سلطانیه به آژانس می‌نویسد، می‌گوید ۲۶ بار دسترسی به سایت‌های نظامی داده شده است. آقای روحانی و ظریف تحت عنوان مصاحبه اجازه دسترسی به افراد و بازجویی‌ها را دادند، بند ۵۱ گزارش ۸۲/۸/۱۹، ۱۰ نوامبر ۲۰۰۳، آقای روحانی در صفحه ۸۹۳ و ۱۰۰۶ این کتاب، بازدید از کارگاه تولید روتور، هیچ کشوری اجازه نمی‌دهد اولین بار که آمدند ایران را دیدند خیلی خوشحال بودند گفتند فقط ایران است که به ما اجازه داده است! ارائه گسترده‌ترین گزارش به آژانس، اجازهٔ بازرسی‌های گسترده، دسترسی سرزده و تکمیلی به امکان نظامی و هسته‌ای و.... چه به دست آوردیم؟ آقای روحانی می‌گوید «..متاسفانه در مقابل اگر نگوییم هیچ، ایران مابه‌ازای بسیار اندکی دریافت کرد...» همه چیز را تعطیل کردند اینکه ۲ هزار کارخانه تعطیل می‌شود برای الان نیست، آقای روحانی و آقای ظریف هر وقت می‌آیند یعنی تعطیلی، منتظر تعطیلی باشید.

فارس: پس تکلیف حقوق ما طبقNPT چه می‌شود؟

نبویان: مذاکرات جدید ژنو، لوزان و برجام؛ اولاً کار هسته‌ای طبق ماده ۴ ان‌پی‌تی ـ ما عضو ان‌پی‌تی هستیم ـ می‌گوید هر کشوری به هر میزانی که نیاز دارد سهم را می‌تواند انجام بدهد، ۱. تحقیق و توسعه، ۲. تولید، ۳. استفاده فقط باید صلح‌آمیز باشد، هیچ‌گاه از مواد این معاهده به نحوی تفسیر نخواهد گردید که به حقوق غیرقابل انکار هر یک از اعضای آن به منظور توسعه تحقیقات، تولید و بهره‌برداری از انرژی جهت اهداف صلح‌جویانه، بدون هر نوع تبعیض. پس ایران حق دارد به هر میزانی که می‌خواهد غنی‌سازی کند، راکتور تحقیقاتی تهران که سوخت آن ۲۰ درصد است، برای ۱ میلیون بیمار سرطانی ما رادیودارو تولید می‌کند، قبل از انقلاب آمریکا به شاه داده بود، سوخت آن ۹۳ درصد بود، پس ۹۳ درصد می‌تواند صلح‌آمیز باشد منتها انقلاب شد آمریکا گفت دیگر نمی‌دهم و ما مجبور شدیم ساختار آن را تغییر بدهیم و از آرژانتین سوخت ۲۰ درصد خریدیم. در پروتکل الحاقی ماده ۱۸ آن می‌گوید، فعالیت‌های تحقیق و توسعه مربوط به چرخه سوخت هسته‌ای عبارت از فعالیت‌هایی است که با جوانب فرآیند یا توسعه سیستم‌هایی به شرح ذیل ارتباط وجود دارد؛ ۱. تبدیل مواد هسته‌ای، پس اینها باید آزاد باشد، بعد ببینیم برجام چه بلایی سر اینها آورده است؟ ۲. غنی‌سازی مواد هسته‌ای؛ ۳. تولید سوخت هسته‌ای؛ ۴. راکتورها، ۵. موسسات بحرانی؛ ۶. بازفراوری سوخت هسته‌ای؛ ۷. فراوری پرتوزایی متوسط یا زیاد آبی پلوتونیوم، اورانیوم با غنای بالا یا اورانیوم ۲۰۰۳۳، در بند ح اورانیوم با غنای بالا را توضیح می‌دهد، اورانیوم با غنای بالا یعنی اورانیوم حاوی ۲۰ درصد یا بیشتر. پس ان‌تی‌پی و پروتکل الحاقی به ما می‌گوید شما می‌توانید تحقیقات گسترده داشته باشید.

* روحانی و ظریف زیر بار ذلت رفتند

دوباره سال ۹۲ که آقای روحانی و ظریف آمدند آمریکا یک بیان جدید داشت، می‌دانست می‌تواند از اینها سوءاستفاده کند به راحتی یک کار دیگری انجام داد، گفته درست است که در قانون بین‌المللی آمده است ایران حق دارد به هر مقدار توسعه بدهد و تولید کند، برای انواع مصارف تولید کند، اما این قانون شامل ملت ایران نمی‌شود، چون ملت ایران استثناء است، یاغی است! مگر ما چه کردیم؟ جنگ را که شما به ما تحمیل کردید؟ شما حق ندارید براساس قانون با ما حرف بزنید باید پیش ما بیایید و ما معین کنیم که شما چه مقدار باید داشته باشید!

روحانی و ظریف ما را از حقوق قانونی خود در ان پی تی هم محروم کردند

آقای روحانی و آقای ظریف رفتند امضا کردند و این ذلت را قبول کردند و گفتند قبول داریم. در ژنو می‌گوید بعد از اینکه ما معین کردیم که شما چند درصد غنی‌سازی کنید، چه مقدار ذخیره داشته باشید؟ از سانتریفیوژ نسل چند استفاده کنید؟ چه تعداد نیرو داشته باشید؟ آمریکا و غرب باید معین کنند، قانون بین‌المللی به شما ربطی ندارد! این یعنی توهین به ملت ایران! می‌گوید بعد از اینکه ما معین کردیم، رضایت ما و ایران، هر دو فقط رضایت و خواست ایران مهم نیست، رضایت ما را هم باید جلب بکنید، سه مذاکره کردند، ژنو ۳ آذر ۹۲، لوزان ۱۳ فروردین ۹۴، برجام ۲۳ تیر ۹۴، در ژنو می‌گوید یک برنامه به شما می‌دهیم، می‌گوییم چرا به ما برنامه بدهید ما طبق قانون عمل می‌کنیم، می‌گوید قانون به شما ربطی ندارد، توافق ژنو می‌گوید، دربرگیرندهٔ یک برنامه غنی‌سازی است که رضایت طرفین باید تامین شود که توسط طرفین تعریف شده است با عناصر توافق‌شده توسط طرفین منطبق با نیازهای عملی ایران... اصلاً برای ما توضیح بدهید که شما چه نیازی دارید؟ اصلاً به شما چه ربطی دارد که ما چه نیازی داریم! الان ما ۱ میلیون بیمار سرطانی داریم و نیاز۲۰ درصد داریم، برای مصارف آب و کمی‌آب و برای تولید برق و شیرین کردن آب استان‌های کم‌آب، الان تولید برق کم است اگر تابستان شود با قحطی برق مواجه می‌شویم، در آب سنگین ۲۰۰ نوع استفاده داریم در مصارف پزشکی و سایر مصارف، اصلاً شما چه‌کاره هستید؟! بعد با محدودیت‌های توافق‌شده در زمینه دامنه غنی‌سازی، سطح غنی‌سازی، ظرفیت، مکان غنی‌سازی، ذخایر همه باید با رضایت ما باشد و همهٔ اینها را در برجام تعهد دادند و بعد از اینکه اینها را انجام دادید ما با شما مثل کشورهای دیگر عضو ان‌پی‌تی برخورد خواهیم کرد، بعد از اجرای موفق گام نهایی که در دورهٔ کامل آن با برنامه هسته‌ای ایران، بعد از اینکه برجام را کاملاً اجرا کردید با ایران مثل کشور فاقد سلاح هسته‌ای عضو ان‌پی‌تی رفتار خواهد شد، عین این جمله در برجام هم آمده است، اجرای موفقیت‌آمیز برجام، ایران را قادر خواهد کرد تا به طور کامل حق خود در انرژی هسته‌ای جهت مقاصد صلح‌آمیز را طبق مواد ذیربط معاهده عدم اشاعه هسته‌ای و همسو با تعهداتش در سند استیفا کند و در نتیجه بعد از اینکه شما برجام را کاملا اجرا کردید با برنامه هسته‌ای ایران همچون برنامه هر دولت دیگر غیر از دارندهٔ سلاح هسته‌ای برخورد خواهد شد.

* مذاکره کنندگان در مذاکرات ژنو و لوزان زانو زدند

فارس: تیم مذاکره کننده که معتقد است آنچه که در برجام آمده به نفع منافع ملی و ملت ایران است..

نبویان: بله؛ جالب است می‌گویند کل آنچه که در برجام آمده است، فقط برای ملت ایران است، می‌گوید چون جز هیچ قانون بین‌المللی نیست، این توهین‌ها را ببینید! و چون جزء هیچ قانون بین‌المللی نیست به عنوان رویه درنظر نگیرید، که به سمت کشورهای دیگر بروید و بخواهید اینها را اجرا کنید، اینها فقط مختص ملت ایران است، این همه نظارت‌های گوناگون و وحشتناک و دوم این چیزهایی که روی ایران اِعمال می‌کنیم به قول آقای ظریف۹۰ درصد بازدیدهای جهانی آژانس فقط روی ایران انجام شده، این را جزء قانون درنظر نگیرید که نسبت به کشورهای دیگر بخواهد اِعمال کنید. کلیهٔ مفاد و اقدامات مندرج در این برجام صرفاً برای اجرای آن بین گروه ۵+۱ و ایران می‌باشد و نمی‌بایست به منزله ایجاد رویه برای هیچ دولت دیگری یا برای اصول بنیادین حقوق بین‌الملل و حقوق و تعهدات وفق معاهده عدم اشاعه هسته‌ای و سایر اسناد مربوطه و همچنین اصول و رویه‌های شناخته‌شده، نمی‌بایست تلقی شود. پس فقط برای ما است! اتفاقاً بند ۲۷ قطعنامه۲۰۳۱ هم می‌گوید فقط برای ایران است. پس بدانید برجام را چطور نوشتند، باید جلوی ما زانو بزنید و آنچه ما می‌گوییم و باید رضایت ما را جلب کنیم و آقای روحانی و آقای ظریف سال ۸۲ تا ۸۴ چیزی به دست نیاوردند و در سال ۹۲ به ژنو رفتند و لوزان رفتند زانو زدند و چه چیزهایی قبول کردند.

برجام ۹۴/۴/۲۳، ۶ جز دارد، یکی متن برجام است و ۵ ضمیمه، ضمیمه اول تعهدات ایران است جالب است هم در ژنو، هم در لوزان و هم در برجام اول تعهد ایران ذکر شده و بعد تعهدات طرف غربی که انجام هم ندادند، چرا همیشه اول بدهکار هستیم؟ ما جنگ را به آنها تحمیل کردیم و آنها را

تحریم کردیم؟ یا آنها دارند به ما ظلم می‌کنند؟ ما داروها را تحریم کردیم؟ ضمیمه دوم تعهدات آنها است که قرار بود تحریم‌ها را بردارند، ضمیمه سوم همکاری‌های صلح‌آمیز، یکی از همکارهای صلح‌آمیز که خیلی روی آن مانور دادند که همه چیز آزاد شد این است که ما در فردو برخی سانتریفیوژها را حفظ کردیم، یکی از همکاری‌ها این است که متخصصین روسیه بیایند دو تا چرخه، دو تا آبشار که می‌چرخد از قابلیت غنی‌سازی بیندازند و برای کارهای دیگر برود. ضمیمه چهارم یک بدعتی درنظر گرفته شده و آن کمیسیون مشترک است، نمی‌دانم آیا نسبت به کشورهای دیگر تا حالا درنظر گرفته شده یا نه؟ کمیسیون مشترک ۸ عضو دارد، کشورهای ۵+۱ آمریکا، آلمان، فرانسه، انگلستان، چین و روسیه، هفتم نماینده اتحادیه اروپا و هشتم ایران، در ضمیمه چهارم برجام آمده است کمیسیون مشترک ۱۶ کارکرد و وظیفه دارد، در ۱۵ تا از آنها آمده است اگر کمیسیون مشترک می‌خواهد به نتیجه برسد اجماع آرا لازم است یعنی ۸ عضو باید قبول کنند، اگر یک کشور مخالفت کند آن کار نباید انجام شود. فقط یک جا گفتند لازم نیست ۸ تا رای بدهند، ۵ کشور رای بدهند کافی است، آنجایی که قرار است که بیایند از اماکن نظامی و موشک‌های نظامی بازدید کنند. بند ۷۴ تا ۷۸ برجام، آنجا که قرار است از اماکن نظامی ما بازدید بکنند ایران می‌تواند به کمیسیون مشترک اعتراض کند! بعد رای‌گیری می‌َشود که بیایند یا نیایند، اگر می‌گفتند اتفاق آرا، ایران مخالفت می‌کرد به نفع ایران بود اما اینجا گفتند اتفاق‌آرا لازم نیست، ۵ کشور از ۸ کشور کافی است یعنی اولاً ایران را کنار گذاشتند و دوم اگر چین و روسیه هم زمانی خواستند به نفع ایران رای بدهند الان کنار گذاشتند.

* آقایان ابتدا کل تعهدات را انجام دادند و دست‌شان خالی شد

برجام را چه کسی با این دقت نوشته است؟ یا برجام را مانند ژنو و لوزان آماده تحویل ایران دادند؟ هر کس که این کار را انجام داده ببینید با چه دقتی نوشته است! ضمیمه پنجم آمده فقط مشخص کرده که روز نهایی ۲۳ تیرماه، روز تصویب همان ۲۰ دقیقه مجلس، ۹۰ روز بعد از تصویب برجام، روز اجرا چه زمانی است؟ اول ایران باید همه تعهداتش را انجام بدهد، مقام معظم رهبری فرمود گام به گام انجام بدهید، مثلاً فردو را انجام بدهید نطنز را دست نگه دارید به شرط اینکه تحریم‌های شورای امنیت ملی برداشته شود، اگر برداشته نشد تعهدات نطنز را دیگر انجام ندهید، اگر برداشته شود نطنز را انجام بدهید، اما آقایان ابتدا کل تعهدات را انجام دادند و دست‌شان خالی شد. آنها قابل اطمینان نیست، اما نه امضای جان کری تضمین است، بایدن توبه کرده است! دوباره دارند همین قراردادها را می‌بندند، چطور به اینها اعتماد می‌کنید! مقام معظم رهبری فرمودند باید کل تحریم‌ها در این مذاکرات برداشته شود و بعد راستی‌آزمایی شود، آیا مثلاً بدون مشکلی پول وارد حساب ما می‌َشود؟ حداقل ۶ ماه باید بشود، بازرگانان ما تجارت کنند، صادرات نفتی و واردات باید آزاد شود.

روز اجرا اول ما انجام دادیم، اعلام کردند ایران قابل اعتماد نیست و آژانس باید راستی‌آزمایی کند و ضامن بشود بعداً نوبت ما می‌رسد که انشاءالله تحریم‌ها را برمی‌داریم، نگران نباشید! اما تحریم‌ها را برنداشتند و خسارت به ایران وارد شد. در توافق ژنو، ۳ آذر ۹۲ که آقای روحانی و ظریف رفتند تعهد دادند، در ۱۳ فروردین تعهد لوزان و در برجام چه شده است: ۱. در دولت سابق نطنز مرکز غنی‌سازی بود و ۱۰ مرکز دیگر هم می‌خواستیم ایجاد کنیم، آقای روحانی وقتی آمدند تعهد دادند که ساختن ۱۰ مرکز که برای حل تولید برق کشور و تولید پزشکی جایابی می‌کنیم، حداقل تا ۶ ماه حق نداریم ایجاد بکنیم، دو سال مذاکره کردند، هر بار آقای ظریف و عراقچی مذاکره کردند از منافع ملت عقب‌نشینی کردند، حالا بعد از دو سال مذاکره آمده است نطنز باید تا ۱۵ سال تنها مرکز غنی‌سازی بشود، یعنی اولاً حق ندارید آن ۱۰ مرکز را ایجاد کنید، اگر یک مرکز دیگری به نام فردو دارید هم درش را گل بگیرید و تخته کنید، آقای عراقچی و آقای ظریف در ۱۳ فروردین ۹۴ تعهد دادند و برگشتند و گفتند نطنز را باید جمع کنید و تمام زیرساخت‌های آن را هم باید جمع کنید ـ من نطنز را سه بار میدانی دیدم ـ سانتریفیوژ هایتک است، کِرَش می‌کند، قیمتش هم بالا است، شما باید آن را جایی نصب کنید که کِرش آن پایین باشد، روی زمین نیست، روی ارتفاع تقریباً نیم متر، وسط آن فنرکاری شده، بتن‌ریزی شده و ضدزلزله است، به ما گفتند شما علاوه بر اینکه نطنز تنها مرکز شود تا ۱۵ سال تمام زیرساخت‌های آن را هم باید جمع کنید، یعنی بولدوزر بگذارید تمام زیرساخت‌ها را جمع کنید.

فارس: دقیقا در نطنز چه تعداد سانتریفیوژ نصب است؟

نبویان: در نطنز ۱۵ هزار و ۴۲۰ سانتریفیوژ نسل ۱ نصب است در کارخانه S۸ ۳۲۸ تا نصب شده بود، فرایند نصب همینطور در نسل ۱ ادامه داشت، نسل ۲ هم در فردو داشتیم، ۱۰۰۸ تا سانتریفیوژ نسل ۲ هم داشتیم، ظرفیت نطنز ۴۸ تا ۵۰ هزار سانتریفیوژ است، برای ۳۰ تن که خواستیم تولید کنیم، نزدیک ۲۰ هزار سانتریفیوژ نصب شده بود، ما می‌خواستیم به ۴۸ هزار تا برسانیم اینها دوره دکتر جلیلی بود، آقای روحانی و ظریف که آمدند بلافاصله سال ۹۲ در ژنو تعهد دادند همین مقدار که است جلوتر دیگر نصب نکنند. دو سال در لوزان مذاکره کردند ملت ایران حق استفاده و بهره‌برداری از سانتریفیوژ بالاتر از نسل یک را ندارد همه را به انبار بریزید، ۱۰۰۸ سانتریفیوژ نسل ۲ داشتیم، همه را داخل انبار ریختند، نسل ۳، ۴، ۵، ۶، ۸ بود، نسل ۲ آمادهٔ کار بود، یک سانتریفیوژ بخواهد تست شود خیلی زمان لازم است. در نسل یک هم ما نزدیک ۱۵ هزار و خرده‌ای داشتیم که بیش از این مقدار بود، آمریکا گفت چه خبر است؟ باید کل آن را جمع کنید به ۵۰۶۰ برسانید، همین که ما می‌گوییم و آقای ظریف تعهد داد و برگشت و کل آن را جمع کردند و در بیانیه لوزان ۵۰۶۰ تا آمده است دقیقاً در برجام ۵۰۶۰ تا با جمع‌آوری تمام زیرساخت‌هایش تصویب شده است، سکو و تمام لوله‌ها را باید بردارید که تمام را برداشتند.

*روحانی غنی‌سازی را به زیر ۵ درصد رساند

ما در نطنز غنی‌سازی ۳.۵ تا ۵ درصد و تا ۲۰ درصد داشتیم، ۳.۵ تا ۵ درصد برای نیروگاه‌های برق‌مان، ملت ایران به برق نیاز دارد، ۲۰ درصد هم برای ۱ میلیون بیمار سرطانی، آقای جلیلی آمد اینها را راه انداخت تا مردم دچار مشکل نباشد دوباره در ۳ آذر ۹۲، آمریکا از آقای ظریف تعهد گرفت بالاتر از ۵ درصد ممنوع، چرا ۲۰ درصد باید ممنوع باشد؟ مریض‌ها چه باید بکنند؟ دو سال مذاکره کردند از ۵ درصد هم پایین‌تر آمدند، آمریکا گفت ۳.۶۷ درصد، ۵ درصد نباید داشته باشید، باز آقای ظریف و آقای روحانی تعهد دادند، باز مذاکره کردند که ایران تا ۱۵ سال غنی‌سازی بالاتر از ۳.۶۷ ندارد، الان ما داریم گام‌های کاهشی را انجام می‌دهیم و بالای ۶۰ درصد انجام می‌دهیم و این به خاطر مصوبه مجلس است که از حقوق ملت دفاع شود، همین الان ۶۰ درصد چقدر در بخش پزشکی کاربرد دارد. فردو در دورهٔ دکتری جلیلی مرکز غنی‌سازی بود ۳.۵ تا ۲۰ درصد برای مشکلات مردم و وقتی آقای روحانی آمد در ۳ آذر ۹۲ آمریکا و آلمان و فرانسه و انگلیس اعلام کردند فردو مرکز غنی‌سازی باشد اما خروجی نداشته باشد هر چه تولید می‌کنید نابود کنید و اکسیدش کنید و تعهد دادند و برگشتند، دو سال رفتند مذاکره کردند آمریکا گفت اصلاً غنی‌سازی در فردو ممنوع است و صورت‌مساله را پاک کنید و آنها هم امضا دادند و برگشتند، چون حتماً آن چیزی که آمریکا می‌گوید به نفع ملت ایران است! از فروردین تا تیرماه، سه ماه رفتند مذاکره کردند از این هم عقب‌تر آمدند، آمریکا گفت هم غنی‌سازی در فردو ممنوع است و تحقیق و توسعه در زمینه غنی‌سازی هم ممنوع است و باز هم تعهد دادند.

ما در دوره دکتر جلیلی در فردو ۲۷۱۰ سانتریفیوژ نصب‌شده داشتیم، آژانس می‌گوید ظرفیت آن ۲۹۷۶ تا است، داشتیم آن را تکمیل می‌کردیم آقای روحانی و ظریف در سال ۹۲ در توافق ژنو گفتند آمریکا گفته است ۲۷۱۰ سانتریفیوژ را که نصب کردید اشکالی ندارد فقط تکمیلش نکنید، گفتند باشد، دو سال مذاکره کردند آمریکا اعلام کرد ۲۷۱۰ برای چه؟ باید صفر شود. که در مجلس مطرح شد که رهبری به آقای ظریف فشار آورد که نه حداقل ۱۰۴۴ تا را باید داشته باشید، ۶ تا آبشار ۱۷۴ تایی باید باشد، ۲۷۱۰، ۱۰۴۴ تا شد بعد دوباره سه ماه مذاکره کردند گفتند تا ۱۵ سال همین ۱۰۴۴ تا باید باشد، تمام

زیرساخت‌هایش را هم باید جمع کنید. زیرساخت‌ها باید سانتریفیوژ را بردارید، بولدوزر بگذارید سکوها را جمع کنید، لوله‌ها و سیم‌های برق را بردارید، یکسری آهن‌هایی به لوله‌ها جوش دادند که سیم‌ها و لوله‌ها به آن‌ها اتکا کند، گفتند هوابُرش بیاورید کل این آهن‌ها را هم بردارید! من دو بار رفتم دیدم کل اینها را هم برداشتند و یک سالن برای گل‌کوچک شده و هنوز هم همینطور است. ما در فردو غنی‌سازی ۵ درصد و ۲۰ درصد در دوره دکتر جلیلی انجام می‌دادیم، در ژنو گفتند غنی‌سازی بیش از ۵ درصد در فردو ممنوع، بعد دو سال مذاکره کردند در سال ۹۴ گفتند کلاً غنی‌سازی ممنوع است.

*دولت راکتوری را بتن ریزی کرد که می‌توانست سالانه ۹ کیلو پلوتونیوم تولید کند

چرا اسرائیل جرات حمله به ما ندارد؟ پدیده‌های اجتماعی تکاملی نیستند، من دو عامل هسته‌ای را می‌گویم ۱. متخصصین در دوره جلیلی راکتوری را در اراک داشتند تولید می‌کردند که این راکتور اگر به بهره‌برداری می‌رسید سالانه ۹ کیلو پلوتونیوم به ما می‌داد، ژاپن ۲۰ تن پلوتونیوم دارد، یک مصرف پلوتونیوم بمب است اما هزاران مصارف صلح‌آمیز دارد. الان چون معادن اورانیوم کم است بعضی از کشورها رفتند سوخت ترکیبی یعنی پلوتونیوم با اورانیوم برای تولید برق و زیردریایی، سفینه فضایی و موارد گوناگون استفاده می‌کنند، اما این راکتور سالانه ۹ کیلو پلوتونیوم به ما می‌داد، بستگی به تکنولوژی کشورها بین ۳ تا ۷ کیلو پلوتونیوم می‌شود. ایران براساس فتوای مقام معظم رهبری حرام است که بمب تولید کند اما اسرائیل که فتوا نمی‌فهمد، داشتن این راکتور یعنی ضریب امنیت و تامین امنیت ملت ایران، این راکتور این پیام را به اسرائیل می‌داد که اگر دست از پا خطا کردید، ما داریم. آمریکا برای خاطرجمعی اسرائیل و تامین امنیت آن، غلیظ‌ترین تعهدی که از آقای روحانی و ظریف در برجام گرفته است این است، این راکتور باید نابود شود، اسرائیل باید خاطرجمع باشد، اگر به جایی می‌خواهد حمله کند باید حمله کند، شما نباید چیزی داشته باشید، بازدارندگی نباید داشته باشید، آقایان هم اتفاقاً بتن‌ریزی کردند و با افتخار هم کنار آن عکس یادگیری گرفتند. یکی از مذاکره‌کنندگان در تلویزیون گفت بتن‌ریزی نکردیم من دو هفته قبل به اراک رفتم، دیدم کاملاً بتن‌ریزی شده است، چرا با مردم ایران صادق نیستید؟ آن را پلمپ کردند، توضیحات جاهلانه آنجا به من داد و بعد من به مجلس آمدم و برجام را در بخش راکتور اراک دیدم به معاون آقای صالحی زنگ زدم، گفتم چرا این توضیحات را دادید؟ گفت حقیقتش من در این زمینه تخصص نداشتم! شما این توضیحات را برای نمایندگان مجلس می‌دهید، چرا این توضیحات داده می‌شود؟ ما یک مجتمع سوخت داریم، آن مجتمع سوخت حدود صد و خرده‌ای حفره روی راکتور است، این مجتمع سوخت در آن قرار می‌گیرد، این حفره‌ها روزنه‌ها و ورودی‌های کَلَندِری‌ها است، کل اینها را بتن‌ریزی کردند، در برجام آمده است که بتنی باید بریزید که برای مصارف هسته‌ای آینده غیرقابل بازگشت باشد! آژانس ۱۵ بار این غیرقابل مصرف بودن را تایید کرده است و الان کنار انداختند.

*برجام ما را به سمت جنگ برد

فارس: چرا معتقدید برجام سراسر ضرر بود و ما را به سمت جنگ برد؟

نبویان: برجام ما را به سمت جنگ برد چون عوامل بازدارنده و راکتور را از ما گرفت. عامل دومی که اسرائیل به ما حمله نمی‌کرد، گفتند راکتور بوشهر سالانه ۳.۵ تا ۵ درصد جدید تزریق می‌کنیم و ۳۰ تن پسماند می‌گیریم، بودن این پسماند در داخل کشور اسرائیل را سر جایش می‌نشاند و عامل امنیت ملت ایران می‌شود و بازدارندگی دارد چون شما با یک تکنولوژی به نام بازفرآوری (Reprocessing) می‌توانید از دل این سوخت مصرف‌شده پلوتونیوم استخراج کنید، پلوتونیوم معنا دارد، تعهدی که از ما گرفتند وحشتناک است! من متن فارسی را خواندم گفتم بعید است اینها این تعهد را داده باشند! رفتم متن انگلیسی را خواندم دیدم تعهد دادند اسرائیل باید امن باشد، شما نباید سوخت مصرف‌شده داشته باشید تا با تکنولوژی بازفرآوری از آن پلوتونیوم به دست بیاورید، خیال اسرائیل باید جمع باشد و تعهد دادند ملت ایران حق داشتن یک گرم سوخت مصرف‌شده را در داخل کشور ندارد! سوخت مصرف‌شده راکتور بوشهر، راکتور تهران، راکتور اراک، آمده است تمامی سوخت‌های مصرف‌شدهٔ تمامی راکتورهای موجود حال و آینده که ملت ایران خواهد ساخت از الان قول دادند، به خارج بفرستند، آینده یعنی چند سال بعد؟ ۱۰ سال بعد، ۵۰ سال بعد، ۵۰ سال بعد می‌سازیم؟! محدودیت‌های برجام چند ساله است؟ ۸ سال، ۱۰ سال، ۱۵سال، ۲۵ سال آمده است، من ۱۲ مورد پیدا کردم تا ابد! من دبیر کمیسیون بررسی برجام مجلس بودم، به آقای صالحی گفتم شما با چه اختیاری تمام نسل‌های آینده را محروم کردید؟!

قطعنامه ۲۲۳۱ پشتوانه برجام است، ۶ روز بعد از تصویب برجام قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت ملل ۲۰ جولای ۲۰۱۵، آقای ظریف یکبار به مجلس آمد و گفت ما برجام را ذیل قطعنامه ۲۲۳۱ بردیم تا هیچ کسی نتواند از آن خارج شود و آن را الزامی کنیم، چون قطعنامه‌های سازمان ملل الزام بین‌المللی دارد، چه الزامی؟ اصلاً آمریکا الزام قبول دارد؟ بند ۱۷ برجام گفته است ایران باید همهٔ سوخت‌های مصرف‌شده تمامی راکتورهای تحقیقاتی حال و آینده را ارسال کند! یعنی نسل آینده تا ابد محروم شد، شما با چه فرایند و تکنولوژی‌ای پلوتونیوم اخراج کنید؟ با بازفرآوری و در برجام تعهد دادند برای خاطرجمعی اسرائیل ما تا ابد بازفرآوری نخواهیم کرد، اجازه می‌دهید دانشجویان ما علم و تکنولوژی بازفرآوری و تحقیق و توسعه داشته باشند؟ در برجام تعهد دادند تا ابد دانش و تحقیق و توسعه بازفرآوری را هم نمی‌خواهیم! چرا باید این خسارت‌ها را تحمل کنیم و این تعهدات را بدهیم؟ ما در برجام علاوه بر اینها مکانیزم ماشه را هم پذیرفتیم یعنی در بند ۳۶ و ۳۷ برجام می‌گوید براساس برجام ۶، ۷ قعطنامه‌ای که دورهٔ دکتر جلیلی علیه ما داده شد همه لغو شد. بر فرض درست باشد و همه لغو شد البته یک شرط دارد، شرطش این است که بند ۳۶، می‌گوید هر یک از طرف‌های برجام یعنی ایران، آمریکا، فرانسه، چین، روسیه، انگلیس، آلمان و نماینده عالی اتحادیه اروپا به طرف دیگر اعتراض کند که شما به تعهد خودتان عمل نکردید، کل آن قطعنامه‌ها دوباره برمی‌گردد، اگر آنها به ما اعتراض کنند، کل قطعنامه‌ها باید برگردد، حالا اگر ایران به آنها اعتراض کند ما به تعهدات خودمان عمل کردیم اما شما یک تحریم هم برنداشتید، با این اعتراض ایران دوباره قطعنامه‌های تحریمی برمی‌گردد! یعنی هر طرف اعتراض کند به طرف ملت ایران است! این چه مذاکره‌ای است؟! مثل این است که طرف رفته ماشین بخرد، طرف بنگاهی می‌گوید اگر تو قرارداد را فسخ کردی باید ۵۰ میلیون بدهی و اگر فروشنده هم فسخ کند باز تو باید ۵۰ میلیون بدهی، این یعنی مکانیزم ماشه. آمریکا صریحا در برجام اعلام کرد اولاً ۷۵ درصد تحریم‌ها دست نمی‌خورد، ایران به ۴ بهانه هسته‌ای، موشکی، حقوق‌بشر و تروریسم منطقه (حاج‌قاسم) تحریم شده است و می‌گویند فقط بحث هسته‌ای است، آقای ظریف، صالحی، روحانی و عراقچی تعهد دادند بماند، واقعاً این آقایان صادق هستند و می‌خواهند در مذاکرات جدید تحریم‌ها را بردارند؟ پس چرا ۷۵ درصد تعهد دادید تحریم‌ها بماند؟ شما وقتی این کار را انجام بدهید اگر تحریم هسته‌ای برداشته شود، مثلاً صادرات نفت، اگر آمریکا این را ذیل تحریم تروریستی برد، چه باید بکنیم؟ الان آمریکا اعلام کند من فقط تحریم‌های برجامی را برمی‌دارم، الان بانک مرکزی ما را به بهانه هسته‌ای ذیل تحریم‌های تروریستی و منطقه برده است، آیا این تحریم‌ها برداشته می‌شود؟ مقام معظم رهبری به اینها دستور داده، ملت ایران دیگر نباید زیر تحریم باشد، تحریم باید به ۴ بهانه برداشته شود، یعنی اگر یک بهانه را برداشتید دوباره یک بهانه دیگر می‌آورند.

*ظریف و روحانی در برجام تعهد دادند تحریم‌ها بماند!

تحریم هسته‌ای شامل ۴ بخش است: اول آموزش، دانشجویان را بفرستیم خارج از کشور هسته‌ای بخوانند، دوم تجارت مثل صادرات غیرنفتی، سوم صادرات انرژی نفت و گاز و میعانات گازی و چهارم تحریم بانکی. ۳ آذر ۹۲ در ژنو، آمریکا و اروپا گفت این ۴ تحریم را برمی‌دارم، از سال ۹۲ تا ۹۲ دو سال مذاکره کردند آمریکا گفت از این ۴ تحریم ۲ را برمی‌دارم، باز هم آقای ظریف تعهد داد و برگشت، از این ۲۵ درصد ۱۲.۵ درصد، ۷۵ درصد هم آنجا داشتیم یعنی ۸۷.۵ درصد آقای ظریف و روحانی در برجام تعهد دادند تحریم‌ها بماند!

این تحریمی که اینها می‌خواهند بردارند فایده ندارد، چون از یک عنوان برمی‌دارند عناوین دیگر باز می‌آید....

در باب تحریم‌ها در برجام تعهد داده شده که تحریم‌های حقوق‌بشری و تحریم‌های تروریستی و تحریم‌های منطقه باید بماند، عرض کردم ما به چهار بهانه تحریم‌های هسته‌ای، تحریم حقوق‌بشری، موشکی و منطقه‌ای (تروریسی) تحریم شدیم. در برجام اول بحث هسته‌ای بود و سه چهارم تحریم‌ها باید بماند، این یکی از ضعف‌های جدی برجام است چون آمریکا و کشورهای غربی می‌توانند به یک بهانه تحریم را بردارند و به چند بهانه همان تحریم‌ها برگردد. در تحریم‌های هسته‌ای هم ۴ قسم است که آقایان دو قسم را گفتند برمی‌داریم و آن دو قسم فقط نفتی و بانکی بود که تحریم‌های مهمی هستند، قرار بود در ۲۷ دی ۹۴ برداشته شود، ۲۷ دی ۹۴ یعنی زمان آقای اوباما که متاسفانه هیچ تحریم بانکی برداشته نشد و بایدن هم معاون آقای اوباما بود و بلکه اوباما تحریم‌های مختلفی را اضافه کرده است ازجمله تحریم‌های ویزایی، تحریم‌های ISA و تحریم‌های گسترده دیگر، ترامپ دوباره آمد و تحریم‌های دیگری آورد. نتیجه اینکه ما در برجام فقط خسارت محض دیدیم همهٔ تعهدات‌ها را انجام دادیم، هیچ نظارتی نبود که در مورد ما رعایت نکنند و اعمال نکنند یعنی هم نظارت پادمانی و هم نظارت پروتکل، هم نظارت شفافیت و اقدامات شفاف‌ساز و انواع نظارت‌های دیگر. چرا مذاکره‌کنندگان ما این تعهدات را دادند؟ من ادعا نمی‌کنم اینها خائن هستند یا نیستند، اما بسیار آدم‌های ساده‌ای هستند و زود فریب می‌خورند، یعنی به وعده دورغینی که آمریکا این تحریم‌ها را برمی‌دارد اینها خوشحال آمدند ولی هیچ تحریمی برداشته نشد، این دفعه قرار است در مذاکرات باز همان وعده‌ها را به آنها بدهند.

* مذاکره‌کنندگان متن برجام را درست نخواندند

فارس: اینکه گفته می‌شود متن معاهده در زمان برجام به درستی خوانده و مطالعه نشده است، صحت دارد؟

نبویان: بله؛ بالاتر از اینها متاسفانه آنچه که آنها جلوی مذاکره‌کننده‌های ما می‌گذارند با اندک نکته‌ای امضاء می‌کنند بدون اینکه با دقت بخوانند، نه اینکه آن زمان نمایندگان مجلس، اساتید و طلبه‌ها نخواندند، مذاکره‌کنندگان اصلی هم برجام را با دقت نخوانده بودند، من با اینها مواجه شدم دو نمونه را عرض می‌کنم، یک نمونه آقای کمال‌وندی سخنگوی آقای صالحی رئیس سازمان انرژی اتمی، یک وقتی هم به من می‌گفت شما چرا به من انتقاد می‌کنید؟ شما باید به ما جایزه بدهید که این کار را کردیم، آقای بعیدی‌نژاد گفت اعجازی رخ داد و ژنو و لوزان و برجام معجزه بود! اما بدون اینکه دقت بکنند برجام چه داشت. من در کمیسیون نشسته بودم، آقای کمالوندی ۲۳ تیر ماه در تلویزیون گفت ما این کارها را کردیم، یک نکته گفت من خیلی او را دعا کردم گفت ما دسترسی به اماکن نظامی ندادیم، دشمن اگر بداند زیرزمین‌های موشکی ما چه خبر است، باید فاتحه ملت ایران خوانده شود و این خیانت آشکاری است که آنها بدانند اینجا چیست به راحتی خواهند زد! اما دو سه روز بعد من رفتم متن برجام را خواندم، دیدم در بند ۷۴ تا ۷۸ آمده است دسترسی به امکان نظامی، اصلاً عنوان بند ۷۴ یک بخشی به نام access (دسترسی) دارد، سریعاً واژه (military) نظامی را آورده است. من یکبار آقای کمالوندی را در کمیسیون بررسی برجام دیدم به او گفتم تو چرا گفتی ما دسترسی به اماکن نظامی را ندادیم؟ گفت ندادیم! من متن را آوردم به او نشان دادم گفتم بخوان! رفتند شد ۲۰ دقیقه‌ای تصویب برجام در مجلس شد، آنجا آقای صالحی گفت به والله قسم به والله قسم به والله قسم! سه بار قسم جلاله را مطرح کرد، بعد از آن جلسه من به آقای کمال‌وندی گفتم قانع شدی دسترسی به اماکن نظامی دادیم؟ گفت من که به شما گفتم ندادیم! گفتم من به شما دادم مگر مطالعه نکردید؟ گفت خیال شما را جمع کنم اگر یکبار واژه military را در کل متن برجام پیدا کردید، من از کل حرف‌هایم برمی‌گردم، متن انگلیسی برجام پیش من بود، من رفتم زیر واژه بند ۷۴ که access است زیر واژه military خط کشیدم و به او نشان دادم، به آقای صالحی گفتم military یعنی چه؟ گفت یعنی نظامی، به آقای کمال‌وندی نشان دادم حالا حرف‌های تندی که به من زد بماند! اما یک جمله خنده‌دار به من گفت، حاج‌آقا شما به چه حقی متن انگلیسی می‌خوانی؟! گفتم اگر نخوانیم می‌گویید بی‌سواد هستید و اگر بخوانیم باز مجرم هستیم!

*بی اطلاعی و تعجب ظریف از متن برجام!

آقای ظریف در مجلس گفت ما گفتیم هر چه تحریم ذیل برجام است باید لغو شود، هیچ جا تعلیق نیامده است، من که متن برجام را خواندم خیلی ناراحت شدم که آقای ظریف چه می‌گوید؟! معادل واژه تعلیق suspense است، گفت در هیچ جای برجام نیامده است بعد از اینکه صحبت او تمام شد رفتیم ۴ قسمت را به او نشان دادیم و وقتی ایشان دید صادقانه گفت: اِه من اصلاً اینها را ندیده بودم! ایشان راست می‌گوید یا دروغ می‌گوید؟ اگر دروغ می‌گوید واویلا است و اگر راست می‌گوید واویلاتر است! یعنی یکبار با دقت متن برجام را نخواندند! (پخش صوت آقای ظریف) مشکل ما این است که مذاکره‌کنندگان ما به راحتی فریب می‌خورند. این کتاب آقای بعیدی‌نژاد، مسئول بخش تخصصی تیم برجام است، ایشان هم می‌گوید ما تعلیق را نپذیرفتیم، پس شما کجا را خواندید؟! هیچی فقط اعتماد است. کتاب «بدون هراس» از وندی شرمن، شرمن رئیس تیم مذاکرات هسته‌ای است، او در این کتاب می‌گوید ما دیدیم با دیپلماسی نمی‌شود سعی کردیم رفیق شویم و با مذاکره‌کنندگان رابطه دوستی برقرار کنیم و همه مشکلات ما حل شد و هر چه خواستیم امتیاز گرفتیم و دیگر روابط انسانی و دوستی برقرار کردیم و یک جا من شروع به گریه کردن کردم، عراقچی دنبال یک چیزی بود گفت دیگر نمی‌خواهد و حرفش را پس گرفت! اینها دردهای ما است، ما آدم‌های سادهٔ فریب‌خوری برای مذاکرات فرستادیم، اینها برای ما دستاورد ندارند.

صفحه ۵۱ با عنوان «اثر احساسات» می‌گوید عراقچی پیش از آنکه به چارچوب قطعنامه بپردازد گفت که نکتهٔ دیگری است که می‌خواهد بر سر آن بحث کند، او نکته‌ای که پیش‌تر بر سر آن توافق شده بود به چالش کشید، بعد می‌گوید من در آن لحظه صبرم به سر رسیده بود، درست در لحظه‌ای که در آستانهٔ توافق قرار داشتیم خطر این وجود داشت که همه چیز از دست برود، من جواب دادم... حالا جالب است می‌گوید یکی از شیوه‌هایی که ما داریم این است که اسم کوچک صدا می‌کنیم برای اینکه رابطهٔ ما بهتر شود، امتیازات بگیریم. می‌گوید من جواب دادم عباس کافی است... عباس دیگر چیست؟! مذاکره! شما همیشه فلانید، شرمن می‌گوید، من شنیدم دارم داد می‌زنم در آن موقع ناراحتی من از تمایل ایرانی‌ها به بازی‌های تاکتیکی زیاد می‌شَد و برخلاف اراده‌ام اشک در چشمانم در حال جمع شدن بود... تا اینجا می‌گوید که عراقچی و تخت‌روانچی مبهوت مانده بودند، آنها فکر می‌کردند که طرز رفتار و نحوهٔ کار من را شناختند، من قصد نداشتم به عراقچی و هر رقیب دیگری با صورت گریان حمله کنم، به هیچ‌وجه انتظار نداشتم آنها به خاطر غُر زدن من در مورد زندگی شخصی‌ام از مواضع‌شان عقب‌نشینی کنند، با این حال چیزی که در صداقتِ کلافه‌گی من و واقعیت آن لحظه وجود داشت، موثر افتاد. پس از سکوت طولانی‌مدت عراقچی نکته‌ای که به آن اعتراض کرده بود، پس گرفت... اشک‌های من به او نشان داد که دیگر چیزی برای دادن به آنها وجود ندارد... می‌گوید رابطه ما آنقدر جالب و نزدیک شده بود که با هم عزاداری هم می‌کردیم! عزاداری نه برای امام حسین! می‌گوید سرانجام ما آنقدر با هم وقت گذرانده بودیم که دیگر نمی‌توانستیم جنبه انسانی یکدیگر را نادیده بگیریم، ما درد و رنج‌های یکدیگر را درک می‌کردیم... می‌گوید با این رابطه دوستی توانستیم امتیازات‌مان را بگیریم. می‌گوید ما حتی فرصت این را داشتیم (صفحه ۱۱۰ کتاب) که با ایرانی‌ها عزاداری کنیم چند ماه قبل از پایان مذاکرات، مادر رئیس‌جمهور روحانی و حسین فریدون درگذشت، ما مذاکرات را به طور موقت قطع کردیم تا تیم ایرانی بتواند برای مراسم به ایران بازگردد، قبل از اینکه بروند تیم آمریکا به دیدار حسین فریدون رفت... حسین فریدون آنجا چه کار می‌کرد؟ متخصص بود؟! می‌گوید ما می‌دانستیم ظریف چه زمانی الکی داد می‌زند و چه زمانی واقعی داد می‌زند و موضع جدی می‌گیرد و نوع مواجه شدن ما هم با آنها متفاوت بود.

*مذاکره کنندگان زود فریب می‌خورند

در ادامه مینویسد من آموختم که در چه مواقعی حرکات دراماتیک ظریف نمایشی است و یا او واقعاً ناراحت است، وقتی که حس می‌کردم واقعاً ناراحت است با لحن آشتی‌جویانه‌ای جواد خطابش می‌کردم و وقتی می‌دیدم وانمود می‌کند به او می‌گفتم جناب وزیر و اینطور او می‌فهمید که از حرکتش ناراحت هستم... می‌گوید یک وقت داشتیم مذاکره می‌کردیم دخترم عکس بچهٔ خودش را برای من در موبایل فرستاد، من عکس را دیدم خیلی

خوشحال شدم، در مذاکره با آقای عراقچی بودیم، من عکس نوه‌ام را به آقای عراقچی نشان دادم، عراقچی هم موبایلش را درآورد و عکس نوه‌اش را به من نشان داد... اصلاً مسیر مذاکره چیز دیگری شد. ایجاد روابط انسانی ناگزیر به مذاکرات بهتری ختم می‌شود ـ انسانی یعنی روابط دوستی ـ مهم است که به احترام متقابلی برسیم و این احساس که هدف مشترکی داریم ـ ما با آمریکا هدف مشترکی داریم؟ ـ در ما ایجاد شود. در اواسط مذاکرات ایران زمانی که من و عراقچی داشتیم به موضوعات حساس و پرتنشی می‌پرداختیم ناگهان دخترم برای من عکس‌هایی از پسر نوزادش فرستاد ما که هر دو در این اواخر پدربزرگ و مادربزرگ شده بودیم خیلی زود شروع کردیم به نشان دادن عکس‌های نوه‌هایمان، به مدت چند دقیقه ما گفتگوی عادی داشتیم، از هم می‌پرسیدیم چند نوه داریم؟ چند سال‌شان است؟ اسم‌شان چیست؟.... ببینید او فهمیده چطوری باید این همه امتیاز از ما بگیرد اما مذاکره‌کنندگان ما آدم‌های ساده و ضعیفی هستند و زود فریب می‌خورند.

فارس: جریان ارسال کارت تبریک نوروز از سوی شرمن به عراقچی آنهم پس از مذاکرات چیست و چه مفهومی دارد؟

نبویان: شرمن می‌گوید من بعد از سال‌ها مذاکرات برای آقای عراقچی عید نوروز کارت تبریک می‌فرستم.... به نظر شما چه رابطه‌ای است؟ می‌گوید او هم ایام کریسمس یعنی تولد حضرت عیسی برای من کارت تبریک می‌فرستد... اینجا شرمن ادعا می‌کند کریسمس برای مسیحی‌ها است و او اصلاً نمی‌داند که من مسیحی نیستم من یهودی هستم! اینها خیلی تاسف‌آور است! اینها برای مذاکرات رفتند! در صفحه ۱۱۲ آورده، در خلال موضوعات هسته‌ای و غیرهسته‌ای و سیاسی و فرهنگی که صحبت در موردشان ممنوع بود ما به نقطه‌ای وارد شدیم که صحبت در مورد آن کاملاً مجاز بود، بین من و عراقچی در آن لحظه پیوند انسانیِ پایداری ایجاد شد، سال‌های پس از پایان مذاکرات، عراقچی هنوز در زمان کریسمس برای من کارت تبریک می‌فرستد و من برای او در هنگام نوروز کارت می‌فرستم با اینکه من یهودی‌ام و کریسمس را جشن نمی‌گیرم!... آدم خیلی خجالت می‌کشد! می‌گوید من معاون وزیرخارجه بودم بعد از اینکه دورهٔ من تمام شد اوباما من را دعوت کرد به خاطر اینکه کلاه برجام را سر ایران گذاشتم به من جایزه داد که از امنیت ملی آمریکا دفاع کردم. می‌گوید غیر از اوباما دو نفر دیگر هم به من جایزه دادند، به خاطر برجامی که کل آن برای ما خسارت است چیزی به ما نداد و هیچ تحریمی را برنداشت و حتی هنوز تحریم دارویی هستیم، یکی عباس عراقچی و یکی هم مجید تخت‌روانچی، دو تخته فرش ایرانی را به شرمن جایزه دادند، به دشمن‌ترین دشمن ایران که الان فشارهای تحریمی را علیه ایران آورده است و الان تحریم‌های دارویی را هم برنمی‌دارد!

صفحه ۳۰۴ این کتاب: معاونت سیاسی وزیرخارجه جان کری بود، مانند اولین هفته من در این مقام به مذاکرات مهمی در مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک گذشت... بعد می‌گوید بسیاری از دیدارهای کوتاه من در آخرین هفته به معرفی جانشینم و همتایان بااهمیتم و البته خداحافظی با آنها گذشت. می‌دانستم که همکاران اروپایی‌ام را می‌بینم و احتمالاً بسیاری از همکاران چینی و روسی را طی پنل‌ها و دیدارهای حوزه صلح و امنیت خواهم دید، با این حال نمی‌دانستم آیا همتایان ایرانی‌ام را بار دیگر خواهم دید یا نه؟ اواخر هفته به سوئیت هتلِ مجید و عباس رفتم... ـ اینها پسرخاله هستند؟ مجید و عباس یعنی چه؟! ـ همچون گذشته نمی‌توانستیم با هم دست دهیم یا همدیگر را لمس کنیم، حتی الان که وقت وداع بود، ولی این دو ایرانی دو فرش زیبا را برای هدیهٔ خداحافظی آورده بودندکه یکی از طرف وزیرخارجه ظریف و آنها بود و دیگری از طرف دفتر ریاست‌جمهوری آقای روحانی... بعد شرمن ناراحت می‌شود می‌گوید من نمی‌توانستم فرش‌ها را ببرم خانهٔ خودم، چون آنقدر گران بود طبق قوانین آمریکا نمی‌توانستم آنها را ببرم و هنوز کارمند بودم و یک هفته مانده بود و مجبور شدم فقط یک عکس بگیرم و یادگاری داشته باشم. علاوه بر این هم من هم چیزی نداشتم به آنها هدیه بدهم چون اصلاً قرار نبود، رابطه دیپلماتیک نداشتیم، پس چرا ایرانی‌ها به اینها هدیه دادند؟

* با مذاکرات جدید باید منتظر یک خسارت بسیار بزرگ‌تر دیگر بود

لحظهٔ بدی بود من نه تنها برای آنها هدیه‌ای مهیا نکرده بودم از آنجایی که ما رابطه دیپلماتیکی با ایران نداریم اعطای هدایا به لحاظ سیاسی مشکلاتی دارد، بلکه این فرش‌ها به وضوح از میزان دلار مشخصی که مقررات اخلاقی دولت برای هدایا تعیین کرده بود، بهای بیشتری داشتند. با اینکه کمتر از یک هفته به پایان خدمتم مانده بود ولی من هنوز رسماً کارمند دولت بودم، من از عباس و مجید تشکر کردم و به آنها گفتم این فرش‌ها جزء اموال دولت آمریکا قرار خواهند گرفت و از فرش‌های عکس‌هایی گرفتم که لااقل یادگاری از آنها داشته باشم... ما چرا اینقدر خسارت می‌بینیم؟ روشن است، مذاکره‌کنندگان ما آدم‌هایی هستند بسیار ساده و ضعیف که به راحتی فریب می‌خورند و الان باز اینها دوباره برای مذاکره رفتند، منتظر یک خسارت بسیار بزرگ‌تر دیگر باشید، همهٔ اینها تفکر غرب‌گرا دارند، به غرب اعتماد زیادی دارند و آدم‌های ساده‌ای هستند و زود فریب می‌خورند.